

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1885. július 28-án

SZINÉR-VÁRALJÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZATMÁRTT,

NYOMATOTT A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDA GYORSSÁJTÓJÁN. 1885. aug.

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1885. július 28-án

SZINÉR-VÁRALJÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZATMÁRTT,

NYOMATOTT A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDA GYORSSAJTÓJÁN. 1885. aug.

Bencsik István esperes és Lajos György tanácsbíró elnöklete
alatt jelen voltak:

Ferenczy Károly, Balogh István, Soltész János, Gulyás Lajos, Gergely Károly egyházi-, Szendy Antal, Böszörményi Zsigmond világi tanácsbírák. Jegyzők: Soltész János, Böszörményi Sándor, Szél György. Lelkészek: Szabó Lőrincz, Tóth Dániel, Lugosi Dániel, Hajdu Albert, Barkász Albert, Nagy Károly, Nagy Lajos, Sátor Dávid, Györi László, Cserepes Gerzon. Tanítók: Sinka Lajos, Kádár János, Török Benjámin, Szabó Albert, Mészáros István, Andorkó István. Egyházi képviselők: Felsőbányáról Pap Márton, Pettyénből Böszörményi László, Krassóáról Parlagi László, Szatmárhegyről Szabó Lajos és ifj. Megyesi Pál.

Esperes ur a kegyelem atyjához emelt buzgó fohász után jelezve gyűléstartásunk indokait, elsorolva annak főtárgyait, s üdvözölve a megjelent tagokat, áldás kívánatokkal nyitja meg a közgyűlést.

86. sz. Egyházmegyei gondnok ur ö nagysága esperesi jelentés szerint fiúdjára utazván, gyűlésünkön meg nem jelenhetett, ennél fogva helyettesítése szükségeltetik.

Lajos György világi tanácsbíró ur az elnöki helyettesítésre közakarattal felkérve, a gyűlés éljenzései között székét készséggel elfoglalja.

87. sz. Esperes ur az egyházmegyei egy egyházi tanácsbíróra adott szavazatokat beterjeszti, jelentvén hogy azok hiány nélkül beküldettek, egyszersmind azok felbontásáról kér intézkedést tenni.

A szavazatok felbontása közgyűlésileg eszközöltetvén kitűnt, hogy a beadott 43 szavazat következőleg oszlott meg: Gergely Károly 24, Szél György 7, Bodor Pál 4, Bodnár János 3, Bartha Mór 2, Szabó Lőrincz 2, Lugosi Dániel 1 szavazatot nyertek; ekként Gergely Károly lelkész urat, mint általános többséggel megválasztott tanács-

birót, örömmel erősíti meg közgyűlésünk hivatalában, ki is elnöki felhívásra a hivatalos esküt készséggel letévén, köszönettel fogadja a megtisztelő bizalmat, s erejét, tehetségét szívből lélekből felajánlván egyházmegyénk szolgálatára, a gyűlés tagjainak éljenzése közt foglalja el székét.

88. sz. Az országos ref. közalap segélyéért 16 egyház és 11 lelkész kérvénye adatván be, ezek elbírálása és segélyezésre ajánlása következő eredménnyel hajtattott végre :

Adorján templom javításra 100 frt, Apahegy a nemzetiségi és felekezeti érdekeknek kiemelésével templom építésre 400 frt. Batiz épületi javításokra, a közelmúltban templom építésre sok kiadást tévén, 50 frt. Tisztaberek, mint igyekező, szegény és két más felekezet mellett levő egyház, lelkészlak építésre 250 frt. Garboldz templom és paplak tetejének ujitására, mint szegény kisded egyház 200 frt. Kis-Hodos templom fedelezésre kis népessége és szegénysége alapján 130 frt. Magosliget templom javítás, lelkészlak zsindelyezésre mint csekély népességű kisded egyház 200 frt. Misztótfalu más nemzetiségek és felekezetek közé ékelt szegény hivekből álló kisded egyház templomjavításra 200 frt. Pálfalva a hivek csekély száma s igyekező munkássága folytán iskolai fenntartásra 50 frt. Nagy-Kolcs idegen nemzetiség és más felekezet mellett levő egyház épületeinek javítására 100 frt. Nagy-Palád tűzvész és árvíz által a közelmúltban sokat szenvedvén, iskola építésre 300 frtot. Szamos-Kőröd lelkészlak fedelezésére 100 frt. Udvari idegen nemzetiség és más felekezet mellett levő egyház lelkész- és tanítói lak javítására 100 frt. K. Szentmárton folyamatban levő templom építésére, mint más nemzetiség és felekezettel együtt élő egyház 465 frt. Rozsály más felekezet és nemzetiség melletti kisded egyház templom tetőzetére 300 frt. Vámfalu mint nemzetiségi és felekezeti határegyházunk a munkában levő templom bővítésére és javítására 300 frt segélyre ajánltatnak. Bartha Pál, mint csekély fizetésű elaggott, sok nyomorúsággal látogatott lelkész 100 frt. Bodor Pál nagy család-, csekély fizetés és tetemes károsodás miatt 100 frt. Bodnár János mint régi, buzgó, kisded egyházban szolgáló lelkész 100 frt. Barkász Albert nagy család és gyermekek taníttatása alapján 100 frt. Balajthy Károly népes család, csekély fizetés miatt 100 frt. Gál Péter nagy családdal, kevés fizetéssel 150 frt. Nagy Károly elemi csapás miatt 100 frt. Végül Hajdu Albert, Kürthy Károly, Pásztor István mint kisded egyházakban

csekély fizetéssel szolgáló lelkészek 100—100, Szentgyörgyi Zsigmond 50 frt segélyre ajánlatnak.

89. sz. A rendkívüli esetekre fentartott államsegélyért folyamodó nagy-paládi egyház és Szakál Károly homoki tanító kérvénye beterjesztetik, mely szerint előbbi árviz által okozott veszteségeire, és elodázhatlan iskola építésére, utóbbi mult évben szenvedett jég általi kárára hivatkozással kér támogatást és ajánlást az egyházkerületen.

Folyamodók kérelme kifejtett indokaik alapján pártolólág terjesztetik fel a ft. egyházkerületi gyűlésre.

90. Előterjesztetett a méhteleki ev. ref. egyháznak közgyűlésünk utján a főtiszt. egyházkerületi gyűléshez intézett kérvénye, melyben nevezett egyház szegény anyagi körülményeire, s idegen felekezetűek közé ékelt voltára hivatkozással a ref. segély-egylet pénztárából segélyért esedezik.

Folyamodó egyház kérelme köztudomásu, nehéz viszonyai folytán pártolólág terjesztetik fel a főtiszt. egyházkerületi gyűlés elé.

91. sz. Esperes ur bejelentvén, hogy az államsegély már régen leküldetett, kérdésbe teszi, hogy annak kiosztását az állandó segélyosztó bizottság utján most a gyűlés tartamán, vagy mint a mult évben történt, a kerületi segélyosztás eredményének bevárása után kívánja-e eszközölni közgyűlésünk?

Az államsegély kiosztására nézve most is bevárandónak tartja az egyházkerületi segélyosztás eredményét közgyűlésünk, s ez értelemben bizza meg az állandó segélyosztó bizottságot az államsegély kiosztásával, annak figyelembe ajánlása mellett, hogy a segélynyerés nem egyedül a szegény helyzethez, de az érdemhez, hivatali buzgósághoz is köttessék; ugy szintén azon körülmény is, hogy a segélyben részesítendőnek van-e és népes-e családja? tanítat-e közölök valakit? szem elől ne tévesztessék.

92. sz. Esperes ur előterjeszti, hogy az egyházak költségvetési előirányzata — felszólítása daczára is — némely helyről hiányosan, számos helyről pedig, mint Apáti, F.-Bánya, Nagy-Bánya, Szárazberek, Homok, Görbed, Mikola, Kis-Palád, Remete, Sárköz, Berend, Uszka épen nem küldetett be.

Megütközéssel értesül közgyűlésünk, hogy a kebelbeli egyházak közül oly számosan egyházi törvényeink világos rendelkezésének, esperesi felhívás daczára sem tesznek eleget. E nem menthető mulasztással szemben közgyűlésünk ezuttal még nem kíván a fennálló törvényeknek elégtételt szerezni, de a legkomolyabban figyelmezteti az egyes egyházak előljáróit, hogy jövőre nézve egyházi törvényeink

költségvetésre vonatkozó rendelkezésének esperesi felhívásra — különbeni 2 frt birság terhe alatt — a legfontosabban eleget tegyenek.

93. sz. Esperes ur jelenti, hogy a közalapra egyházmegyénkben a múlt évről 932 frt 35 kr. jött be, mit is a kezei közt levő több rendbeli nyugták szerint rendeltetési helyére a központba elküldött.

Tudomásul szolgál.

94. sz. A józsefházai egyház gondnoka esperes urhoz intézett beadványában jelenti, miszerint nevezett egyház tagjai közalapi járulékukat nem akarják fizetni.

Sajnálattal értesül egyházmegyei közgyűlésünk arról, hogy a józsefházai egyház tagjai, kik között annyi a baj és szétvonás — oda jutottak, miszerint a törvényeink által előirt közalapi tartozásaiknak eleget tenni vonakodnak, nem gondolva saját érdekükre, a midőn egyházuk szegény volta mellett idegen felekezetek közé ékelve, épen majd e közalaphól nyernének segélyezést. Közgyűlésünk nevezett egyház tagjainak úgy a törvény, mint saját jól felfogott érdekükbe ütköző eljárását határozottan elítéli, s felkéri esperes urat, hogy nevezettek közalapi tartozásának karhatalommal behajtása tárgyában hatásköréből kifolyólag intézkedni méltóztassék.

95. sz. Lengyel András egri lelkész hivatkozással 70 életévére és gyengült erejére, esperesi jóváhagyás mellett Magos Elek segédlelkészt vette maga mellé; továbbá esperes ur jelenti, hogy Sárköz-Ujlakra Tóth Imre III-ad osztályu képezdész, Lázáriba Csecskedi Károly szintén III-ad éves képezdész, Garbolezra Tatár Gábor dabolczi volt tanító, Uszkába pedig, miután a képezdékben hiában zörgettek, Balog Gábor debreczeni VII. gymn. osztályt végzett ifju alkalmaztatott ideiglenesen tanítóul.

Az esperesi intézkedés helyesléssel vétetik tudomásul.

96. sz. Esperes ur jelenti, hogy a lázárii egyházból a tanító más egyházmegyébe menvén, az egyház minden bejelentés és engedélyezés nélkül más tanítót hívott, s annak csak utólagos megerősítést kérte. Esperes ur, bár szabálytalanul jártak el, a választást ellenmondás nélkül megerősítette. Azonban az elment tanító nemsokára panaszkolta, miszerint fizetésének tetemes része van künn, s annak behajtását kérelmezte. Esperes ur a behajtást illető gondnoknak — meg róva a mulasztást — elrendelte, s a gondnok Veres Pál az egyház előljárósága nevében és megbízásából az esperesi hivatalos levélre és intézkedésre, bírálat, ellenmondás és törvényferdítési czélzatokkal és az esperesi hivatalos állás tekintélyét sértő kifejezésekkel telítetett s

itt felolvasott levélben felelt, mely tiszteletlen és sértő eljárással szemben közgyűlésünktől elégtételt kér.

Mély megütközéssel hallgatta végig közgyűlésünk a panaszkodott levél szerénytelen hangját és tartalmát, s hogy annak forrását és indokait megismerhesse, és azok alapján méltóan elítélje, határozatilag kimondja a lázárii egyház előjárósága ellen folyamatba teendő fegyelmi eljárás szükségességét.

97. sz. Esperes ur jelenti, hogy az oklevelet nem szerzett s egyházmegyei gyűlésünk 39/885. számú végzése által hivatalukból elmozdított tanítók közül Csonka József, Zágonyi György és Török László tanítókat indokolt utólagos kérelmök alapján hivatalukban ideiglenes minőségben egy évig meghagyta, mely idő alatt az oklevél szerzést mulasztthatatlan kötelességökké tette. Szegi Ferencz vámfalusi tanító pedig dicséretes oklevelet szerzett.

Az esperesi intézkedés jóváhagyatik, Szegi Ferencz tanító bizonyítványa örömmel vétetik tudomásul.

98. A főt. egyházkerületi gyűlés 155/885. számú végzésében a szatmárhegyi egyház előjárósága arra utasítatik, hogy a Szabó József volt algondnokkali békés leszámolást és a fő- vagy algondnok önkényes perindítását igazoló okmányokat terjessze be. Az egyházképviselői a Szabó József és az egyháztanács között végrehajtott békés leszámolás jegyzőkönyvi számát beterjesztik. Azonban az önkényes perindítást épen azért nem igazolhatják, mert olyan határozat, mely akár a főgondnokot, akár az algondnokot vagy mindketőt a perindításra utasította volna, nem létezik, s az ügyiratokhoz bizonyíték gyanánt csatolt ügyvédi elismervény is csak annyit mond, hogy a perfolytatásra való megbízást Szabó József algondnoktól vette.

A képviselők előadása tudomásul vétetvén, a békés leszámolást igazoló jegyzőkönyv az ügyiratokhoz csatoltan a főt. egyházkerületi gyűlésre felterjesztendő.

99. sz. A színér-váraljai egyház főgondnoka az egyházmegye 92/884. számú felebbezett végzésének jegyzőkönyvi számát nem csatolván, annak kipótlására egyházkerületileg utasított.

Nevezett egyház főgondnoka mulasztásának helyrehozását eszközölje.

100. sz. A kis-paládi egyház presbyteriumának egyházmegyénk 20/885 számú egyházkerületi gyűlés által is megerősített végzése szerint elmarasztalt „nemmél“ szavazott tagjai:

A rájuk rótt 2—2 frt birságot személyenként köteleztetnek egyházmegyei lelkészi gyámpénztárnok kezeihez 30 nap alatt befizetni.

101. sz. Egyházmegyénk 11./885. számú végzése ellen kishodosi

lelkész felebbezván, az egyházkerület 159/885. számú határozatában az egyházmegye végzését feloldja, s az ügynek a törvény rendeletének megfelelő módon leendő elintézésére az egyházmegye utasíttatik.

Egyházmegyei gyűlésünk az utasítás végrehajtásával megbizza esperes urat.

102. sz. Az egyházkerületi gyűlés 163/883. számú határozata az udvari egyház 47/885. számú végzéssel egyházmegyeileg engedélyezett telekeladási ügyében az illető egyházközségi gyűlés végzését kívánván, ezen okmány most beterjesztetik.

A beadott jegyzőkönyvi kivonat az ügyiratokhoz csatoltan az egyházkerületi gyűlésre felterjesztendő.

103. sz. Az egyházkerületi világi tanácsbíróra közelebb szavazatot nem küldött egyházak, u. m. Felső-Bánya, Batiz, Kis-Palád, Kis-Peleske, K.-Remete egyházkerületileg az egyházmegyének figyelmébe ajánltatnak, hogy a fennálló szabályok értelmében büntetessenek.

Felső-Bánya — mint a hol a lelkészi hivatal megürülése volt a mulasztás oka, és Kis-Palád, hol a presbyterium "nem"-mel szavazott tagjai elmarasztaltattak, kivételével, Batiz, K.-Peleske és K.-Remete egyházak 2—2 frt birságnak gyámintézeti pénztárnoknak 24 nap alatti kifizetésére utasíttatnak.

104. sz. Az egyházkerületi gyűlés 34./885. végzése felhívja az espereseket, hogy a missió-ügyben a konvent 69/884. sz. a. határozata kívánalmainak megfelelőleg a közelebbi gyűlésre jelentéseiket terjesszék be.

Közgyűlésünk megbizza Gulyás Lajos tanácsbíró urat, mint a ki épen ilyen pontján lakik egyházmegyénknek, hogy a hivatolt kíváncsolomnak megfelelő jelentést elkészítve, felterjesztés végett az esperesi hivatalhoz küldje be.

105. sz. Az egyházkerületi gyűlés 52/884. sz. a. határozatban fel vannak hiva az egyes egyházmegyék a vasárnapi ügyben adandó nyilatkozatra és véleményadásra.

Egyházmegyénk Soltész János főjegyző elnöklete alatt Gergely Károly, Böszörményi Sándor és Tóth Dániel urakat megbizza, hogy a vasárnap ügyét tanulmányozás tárgyává tevén, adjanak arról közelebb véleményt az egyházmegyei gyűlésre.

106. sz. Az aranyos-megyesi egyház előljárósága jelenti, miszerint iskoláját úgy nemzeti mint felekezeti érdekekből hajlandó lévén államivá átengedni, az illető tanfelügyelőséggel ez ügyben tárgyalást kezdett, s most ezen szándékának jóváhagyását kérelmezi egyházmegyei gyűlésünktől. Ezzel kapcsolatosan esperes tudatja, hogy a helyszínén ez ügyben általa megbízott küldöttség tartott vizsgálá-

tot, s annak beterjesztett jegyzőkönyve szerint az egyház jogai csorbulást nem szenvednek, sőt minden tekintetben előnyös kilátása lehet annak felállításában.

Az egyház szándékát egyházmegyei gyűlésünk helyesli. Minthogy azonban iskola átadási feltételei jelenben a tanfelügyelőség útján az illető minisztériumhoz vannak felterjesztve, az onnan nyerendő válasszal együtt megkötendő szerződés jóváhagyás és megerősítés végett egyházmegyei gyűlésünkhöz lesz terjesztendő.

107. A krassó vidéki lelkészi értekezlet, hivatkozással az 56/884. számú egyházmegyei végzésre, azon határozati kérelmét terjeszti be, mely szerint közgyűlésünk a kebelbeli egyházakat végzésileg utasítsa a Hornyánszky Viktornál kapható konfirmációs emléklapok beszerzésére.

Tudomásul vétel s alkalmazkodás végett köröztetni rendeltetik.

108. sz. Tárgyalás alá vétetett a józsefházai egyházból 40 egyháztag által aláírt s esperes urhoz beküldött „Meghatalmazás“ czimű irat, melyben nevezett egyháztagok a józsefházai gondnokot és bírót felhatalmazzák, hogy ha Török Beniamin tanító 1885. ápril 24-én körükből önként el nem távozik: nevezett a tanítói lakból minden ingóságaival rakják ki. Ugyancsak ez ügygyel kapcsolatosan tárgyalás alá vétetett a józsefházai presbyteriumnak fent hivatolt tanító 10 éves fia ellen emelt azon vádja, hogy nevezett gyermek a templomi perselyből a pénzt kilopta. Majd olvastatott az ezen ügyek megvizsgálására kiküldöttek jelentése, mely szerint a „Meghatalmazás“ a lelkész részvétele nélkül ugyan, de a lelkészi lakon tartott egyházi gyűlésben jött létre Magyar Ferencz gondnok eszközlésére; továbbá, hogy az egyház tagjai tett lépésüket megbánták, mit azzal is igazolnak, hogy bár a „Meghatalmazást“ az esperesi hivatalhoz elküldötték, de az abban foglaltak megvalósítására csak egy lépést sem tettek; mentségül hozzák fel, hogy a tanító és felesége ellen nagyon elkeseredettek voltak, hiába kérvén az egyházmegyetől a tanítónak már előbb kilátásba helyezett áttételét. Mindezen körülmények figyelembe vétele mellett küldöttség nézete oda irányul, hogy a józsefházai egyház előljárósága, különösen pedig gondnoka, ugy szintén a hivatolt irat aláírói komolyan megdorgáltassanak lázító, fejetlenségre vezető eljárásukért. A mi pedig a kapcsolatban tárgyalás alá vett vádat illeti a tanító gyermeke ellenében: küldöttség tényálladék hiányában a mintegy 10 év körül levő kis fiut a megdöbbenést keltő vád alól felmentetni véleményezi.

Sajnálattal látja közgyűlésünk, hogy a józsefházai egyházban felmerült visszavonás és széthuzás nem hogy tért

veszítne, de sőt minden rendet veszélyeztetőleg terjedőben van, mert a „Meghatalmazás“ czimű irat nem más, mint az önbíráskodás és féktelenkedés sajnálatos ténye, mely már törvényt, törvényes eljárást nem akar ismerni, melytől csak egy lépés a fejetlenség. Ha némi mentségükre szolgál is, hogy hivatolt irat aláírói, küldöttség jelentése szerint, tetűket megbánták, s a „Meghatalmazásban“ foglaltak való-
sítására egy lépést sem tettek: de mi a tárgyalás alatt levő iratot szülte, maga az eszme, s annak írásban meg-
testesítése szigorú elbánást érdemel. Innen folyólag közgyű-
lésünk a józsefházai egyház előjáróságát, mint a mely nem csak meg nem gátolta ama menthetetlen tartalmu irat létre
jöttét, — de sőt annak létre hozásába befolyt, — ugy
szintén az irat aláíróit első helyen és kiválóan pedig Ma-
gyar Ferencz gondnokot, a legkomolyabban megdorgálja,
annak határozott és rideg kijelentése mellett, hogy ha ha-
sonló esetnek csak halvány árnyéka merülend is fel jö-
vőben, a törvény szigorát s megtorló hatalmát éreztetendi
közgyűlésünk a rend és törvény ellen támadókkal. Egye-
bekre nézve pedig atyailag inti a józsefházai egyház tag-
jait, hogy a köztük szinte otthonossá váló békétlenség visz-
szavonás érzetét váltsa fel immáron saját jól felfogott ér-
dekükből a békülékenységgel szelleme, legyen erőssé körük-
ben a rend, törvény iránti tisztelet, s nyerjen viselkedé-
sükben kifejezést és megvalósítást a vallásos erkölcsi élet,
mely életre hatásában és nyilvánulásában, egyesek mint az
egész jólétének alapja.

Végezetre pedig a mi a józsefházai tanító gyermeke
ellen kapcsolatosan tárgyalás alá vett vádat illeti: nevezett
10 év körüli kis fiut küldöttségi jelentés alapján közgyű-
lésünk a terhére rótt vád alól felmenti.

109. sz. Olvastatott Nagy Elek kispaládi lelkésznek tavaszi köz-
gyűlésünkhöz benyújtott, de tanácskozási szabályaink értelmében tár-
gyalás végett e jelen gyűlésünkre utalt többnemű indítványa, mely
szerint 1-ször utasíttatni kéri az egyházak előjáróságait miszerint
az urvacsorához szükséges bormennyiséget az egész évre összel sze-
rezzék be, hogy így a korcsmákból való beszerzésnek eleje vétes-
sék. 2-or. Azon tapasztalatból kiindulva, hogy a bőjti urvacsorát
előző bűnbánati héttel, a zajos jelenetekben bővölködő sorozás ren-
desen összeesik; megkerestetni kéri a politikai hatóságot, hogy a
bűnbánati hetet vegye figyelembe s arról a sorozást halassza el. 3-szor
kérelmezi, hogy közgyűlésünk végzésileg oda hasson, miszerint a
lelkészek özvegyei, ugy az egyházi adó, mint a községi közköltő s

közmunka váltságtól mentesíttessenek. 4-er. Végzésileg kimondani kéri, hogy gyűlési jegyzőkönyveink hitelesítése mindig a közgyűlés által s nagyon kivételes esetben küldöttség útján történjék.

Beterjesztett indítványokat kellő figyelmére méltatva közgyűlésünk, nem találja azokat oly természetűeknek, avagy jelentőségűeknek, hogy életre hívásuk tárgyában kellene, sőt lehetne intézkedni. Ugyanis 1. Az urvacsorai bor beszerzésének mikéntje kiválólág az egyes egyházak belügyét képezi, s felteszi közgyűlésünk minden egyházzól, hogy ez irányban követett eljárása a használat szent célját nem téveszti szem elől. De különben is az ajánlott módon beszerzett bornak oly kicsiny mennyiségben megőrzése sok nehézségekbe ütközik. 2. A mi a hivatolt bűnbánati hetet illeti, köztudomásu dolog, hogy az nem ünnep, s midőn a vasárnap megünneplésének keresztül vitelénél is annyi az akadály és elnézés épen a polgári hatóság részéről: közgyűlésünk nem tartja sem célhoz vezetőnek, sem szükségesnek ez érdeemben a polgári hatóságtól intézkedést kérni, ha szinte át van is hatva a bűnbánati hét benső jelentőségétől. 3. A lelkészek özvegyeire vonatkozó indítvány tárgyában megjegyzi közgyűlésünk, hogy személyileg az egyházi adótól mentesek, de ott hol birtokhoz kötött az egyházi adózás, közgyűlésünk ide vonatkozó határozata szerint — birtokaiknál fogva egyházi adókötelesek, s innen folyólag már a községi közköltő s közmunka váltság alól még kevésbé mentesíthetők. 4. Végezetre pedig jegyzőkönyveink hitelesítésére nézve közgyűlésünk a mostani eljárást kívánja megtartani.

II. sz. A rozsályi egyház közgyűlésünkhöz intézett beadványában az iránt kérelmez, hogy a lelkészi fizetéslevél egy pontjának célbavett megváltoztatása eszközlésére közgyűlésünk küldöttségileg közrehatni sziveskedjék.

Közgyűlésünk e kérelemnek készséggel helyet ad, s az egy pontban szándékolt változtatás eszközlésére Császy Bálint és Barkász Albert urakat kéri fel és küldi ki.

III. sz. Szabó Albert tanító testületi képviselő egy interpellációt terjeszt be, melynek tartalmában kérdésbe teszi, hogy esperes ur miért ment el a főispáni jubileumra, kitől vette az egyházmegye képviselésére a megbízást, honnan nyert utiköltségre utalványt, és a pénztárnok kinek rendeletére adta ki azt? Esperes ur e kérdésre rögtön válaszolva előadja, hogy ő az egyházmegyét hivatalánál fogva mindenkor képviseli, s minthogy a jubileumot elnöktársa egyházmegyei gondnok ur rendezte — kinek többszöri kérésére volt hajlandó

csak elmenni — felsőbb egyházhatósági példákból indulva ily rendkívüli alkalommal máskor is feljogosítottnak érezte magát ily csekély összegnek pénztárunkból igénybe vételére, s elnökileg intézkedett akkor, midőn több tagokat is felszólított egyházmegyénkbeli az ünnepélyeni részvételre.

Esperes ur válasza helyesléssel vétetik tudomásul, nem hallgathatván el közgyűlésünk rosszalását az interpelláló tag kicsinykedő zaklatást tartalmazó kérdései felett.

II2. sz. Kishodosi lelkész gyakorlat alapján követelte a hivektől a trágyakiherdást, a hivek a kötelezettséget tagadják, állítván, hogy ily szolgálmányt olykor-olykor csak szivességből tettek; lelkész a szolgabíróhoz folyamodik, ki előbb 48 óra alatt a trágyát kiherdatni rendelte; az egyház hivei ily körülmények között felmentésért esperes urhoz folyamodtak, s ekkor a szolgabírói hivatal is onnan kér ez ügyben felvilágosítást.

Bár lelkész egy 1880-ban kelt kérvényével s az arra tett szolgabírói intézkedéssel akarja igazolni a gyakorlatot, de mivel díjlevelében ily nemű szolgálmányról említés sem tétetik: a végrehajtás felfüggesztése mellett utasittatik, hogy a szolgálmányi kötelezettséget, vagy jegyzőkönyvezett határozattal, vagy külön szerződéssel igazolja, megbízatván esperes ur, hogy ez ügyben aztán az igazolási eredményhez képest intézkedjék.

II3. sz. A felsőbányai egyház előjárósága a 105/884. egyházmegyei és 335/884. egyházkerületi jegyzőkönyvi számokban engedélyezett Barthaféle hagyaték eladásáról kiállított három rendbeli szerződés másolatát megerősítés végett beterjeszti.

A szerződések egyházmegyei gyűlésünk által jóváhagyatnak és megerősítés végett az egyházkerületi gyűléshez felküldetnek.

II4. sz. Mikolában néhány egyháztag a lelkészi fizetés aránytalan kivetése miatt panaszt emel, s annak méltányosabb rendezését kérelmezi.

Egyházmegyei gyűlésünk hivatkozva mult évi 32. sz. a. ez ügyben hozott határozatára, annak érvényét továbbra is fenntartja,

II5. sz. Andorkó István udvarii tanító szegénység és minden évben előforduló katonai szolgálat miatt mindeddig nem tehetvén le a még szükséges két magán és egy tanító képességi vizsgáját, ezek letételére időhaladékot kér.

Kérelmező nehéz viszonyai méltánylásával az időhaladék úgy adatik meg, hogy ez év folyamán a két magán, jövő 1886-ik év folyamán pedig a képességi vizsgát

multhatatlanul letegye, ellenesetben az egyházmegye ide vonatkozó határozata szigoruan fog ellenében alkalmaztatni.

116. sz. Füzeesi István batizi tanító az egyházmegye 39/885. sz. a. végzésének reá alkalmazása ellen kérelmez azon alapon, hogy ő 1884. évi ápril 10-én, mint 3-ad éves képezdész jöven ki az iskolából, csak most teszi le a III. év második feléről a magán vizsgát, egyszersmind határozott ígéretet tesz arra, hogy jövő 1886-ik év augusztus havában a tanító képességi vizsgát mindenestre leteszi.

Miután kérelmező tanító a hivatolt 39/884. számú végzés hozatalakor lett egyházmegyénkbe felvéve, annak reá alkalmazása tévedésen alapulhatott: ennél fogva az alól felmentetvén, az általa elsorolt vizsgáknak a fentebbi előterjesztésben kijelölt időben leendő letételére ez alkalommal a következmények terhe alatt utasittatik. —

117. sz. Andorkó István udvari tanító panaszolja, hogy mint pátóházai tanító 1878. aug. havától 1883. ápril 24-ig szolgálván, az országos tanítói nyugdíj czimen az egyháztanács fizetéséből évenként 6 frtot viszatartott, holott ő fizetni köteles annyival inkább nem volt, mert az országos törvények szerint azon intézetnek a tagja csak okleveles tanító lehet, ezt pedig még csak ezután fogja megszerezni.

Jelen panasz felvilágosításra illetőleg feleletre a pátóházai egyháztanácsnak kiadatik, köteleességévé tétetvén, hogy válaszáat rövid idő alatt az esperesi hivatalhoz terjessze be.

118. sz. Sárköz-Ujlaki főgondnok Tatay Miklós az egyház által Kerekes Ágoston birtokos urtól vásárolt és kitüntetett föld területnek adásvevési szerződését jóváhagyás végett beterjeszti, jelezvén, hogy a megvett 5 hold és 334 □ öl területű földbirtoknak felét ajándékol adta nevezett jóltevő, és felerészéért kellett — a mi így is igen jutányosnak mondható — 100 frt árt fizetni, — s az egész vásárolt helyiség 200 □ öl faiskola kivételével az egyházi belhivatalnokok használatába bocsáttatik. —

Midőn teljes készséggel adja közgyűlésünk jóváhagyását a sárköz-ujlaki kised egyház birtok vásárlásába, méltánylattal veszi tudomásul azt is, hogy az a külömben is szerényen díjazott belhivatalnokok némi javadalmazására fog átadatni. Egyszersmind elismeréssel mond kösznetet Nsgs. Kerekes Ágoston urnak azon áldozatkészségért, melyet ezen eladás czimen tett ajándékozásával tanusított, s nemes szivűségének bizonyítékát jegyzőkönyvileg megörökíti.

A fent hivatolt adás-vevési eredeti szerződés megerősítés végett a főt. egyházkerületi gyűlésre terjesztetik. —

119. sz. Néhai Ladányi Lajos nagypalándi tanító özvegye

azon kérelmét terjeszti elő, hogy az őt illető tanítói dijhátrálékok megvizsgálására esperesileg kiküldött bizottság a mennyiség megállapításánál a termény értékét nem határozván meg, az előfordulható kellemetlenségek kikerülése végett azt az egyházmegyei gyűlés állapítsa meg.

Nevezett kérelmező óhajását méltányolva közgyűlésünk, a buza köblének értéke a múlt 1884-iki árfolyamon 7 frtban állapittatik meg.

120. sz. Török Beniamin jósefházai tanító panaszolja, hogy az erdő pénzalap kamatját, mely a tanítói fizetés részét képezi, — részére hanyagul és csak ősszel adják be, holott ezelőtt két részletben tavasszal és ősszel kapta azt.

Utasittatik az illető egyház gondnoka, hogy a tanítói fizetés erdő pénzalapjának kamatát pontosan hajtsa be, és évenként két részletben tavasszal és ősszel tartsa köteletségének tanítónak átadni.

121. sz. Egyházmegyei gyűlésünk 46/885. sz. a. kinevezett küldöttség az általa készített dobrács-apátii lelkész-tanító fizetésének kivetési tervét jelentés tétellel beterjeszti.

A kívánt kellékeknek megfelelő fizetési kivetés jóváhagyatván, megerősittetik, s annak alkalmazásba vételére az egyház előljárósága szigorú felelősség terhe alatt utasittatik.

122. sz. Andorkó Sándor szent-mártoni tanító panaszolja, hogy a tisztaberki egyház — hol régebben szolgált, — fizetésének hátralékát mindeddig be nem szedte és neki át nem adta, — kéri azért annak erélyes rendelet általi behajtását.

Kérelmező panasz a tisztaberki egyház előljáróságának azon felhívással küldetik meg, hogy a követelésre vonatkozó feleletét haladéktalanul terjessze be az esperesi hivatalhoz.

123. sz. A 14/885. számú egyházmegyei határozatban megbízott küldöttség beterjeszti az egyházmegyei könyvtárnok 1884-ik számadásának megvizsgálására vonatkozó jelentését, mely szerint az hibátlanak és helyesen vezetettnek találtatott. Bevétel volt 45 frt 20 kr., — kiadás 51 frt 43 kr., fedezeti hiány 6 frt 23 kr., — a részvénydíjakból 56 frt 70 kr. hátralék van. Ez évben a könyvtár 11 művel gyarapodott.

Midőn egyházmegyei gyűlésünk a jelentés alapján elismeréssel menti fel könyvtárnokot az 1884-ki számadás terhe alól: komolyan felhívja az illető hátralékosokat tartozásaik befizetésére és megbízta esperes urat azok szigorú behajtásával.

124. sz. Ugyanazon küldöttség jelentését adja be egyszersmind az egyházmegyei pénztárnok 1884-ki számadásának megvizsgálásáról, mely szerint az teljesen helyesnek találtatott és bevétele volt 1850 frt 12 kr., — kiadás 1561 frt 78 kr., pénztári maradvány 288 frt 34 kr., ehez számítva a tökepénzt 1166 frt 87 krt — pénztári állomány 1455 frt 21 kr; és letétben van a józsefházai egyház harang alapjára 77 frt 51 kr. Megemlíti küldöttség mint szokatlan kiadást az esperesi egyházlátogatáskor fizetett 6 frt 30 kr. fuvardíjt, mely tételre felvilágosításul adja esperes ur, hogy az elromlott ut miatt kénytelen volt nagyobb igáserőt fogadni néhány egyházban amire máskor is volt eset.

Küldöttség jelentése tudomásul vétetvén, egyházmegyei pénztárnok elismerés kifejezésével mentetik fel az 1884-ki számadás terhe alól. A megjegyzésbe tett 6 frt 30 krra vonatkozó esperesi felvilágosítást és intézkedést helyesli ugyan közgyűlésünk: de elvárja jövőre, hogy hason alkalommal teljes készséggel és díjtalanul fognak az egyházak szükség esetén a küldöttség tovább fuvarozásáról gondoskodni.

125. sz. Egyházmegyei pénztárnok jelenti miszerint a sárközi egyház az 1883—84 85-ik évekről nem fizetett egyházi közköltséget, Gál Péter, Árokháti István és Szilágyi József hátralékban vannak.

A sárközi egyház tartozásának behajtására az illető szolgabírói hivatal kerestessék meg; Gál Péter államsegélyéből tartozása vonassék le; Árokháti István tartozása töröltessék; Szilágyi József sályii lelkész pedig jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő, hogy kölesőne felmondattván, tartozását f. évi okt. 1-ig fizesse ki, különben beperesítés terhe alatt fog az rajta bevétetni.

126. sz. A pettyéni egyház előjárósága beterjeszti újonnan kiállított lelkészi és tanítói díjleveleit, az egyházmegyei gyűlés 26/885. és az egyházkerületi gyűlés 162/885. sz. a. bekívánt fizetési kulcs kimutatásával, jelentvén, hogy a nép szegénysége miatt teljes lehetetlen az egyházi terhet feljebb emelni.

A pettyéni egyház hiveinek ismert anyagi viszonyai alapján közgyűlésünk jóváhagyja az újonnan kiállított lelkészi és tanítói díjleveleket, s megerősítés végett ajánlattal terjeszti fel a ft. egyházkerületi gyűlésre.

Törvényszéki ügyek.

127. sz. Józsefházáról a nyugtalan Tóth család újabb panaszt emelvén Cserepes Gerzon lelkész ellen, a 108. sz. alatti ügyben működött vizsgáló küldöttség azt alaptalannak találta, most ismételten vádolják részegséggel és más helytelen cselekedetekkel.

Mint tagadásba vett és be nem bizonyított kicsinykedő vádak jelenleg a külömben is ítéletileg büntetett lelkésznek terhére nem tudatnak, sőt a hátrányosan ismert vádaskodók nyugtalanságukért megrovatnak.

128. sz. Esperes ur jelenti, hogy az egyházmegyei tanács 83/885. számú ítéletének, mely szerint Cserepes Gerzon józsefházai lelkész hivatalból más helyre tétele reá bízott, — amennyiben cserére ajánlkozó lelkész nála mindeddig nem jelentkezett — eleget nem tehetett, azért ez ügyben újabb intézkedést kér.

Megbizatik esperes ur, hogy a józsefházai lelkészi díjlevél tartalmát körlevéllel körözvén, hívja fel a lelkészeket, kik lennének hajlandók a hivatali cserére, s az illetők jelentkezzenek esperes urnál.

129. sz. A felsőbányai egyháztanács 81/885. számú jegyzőkönyvi kivonatát lelkész beterjeszti, melynek tartalma szerint ottani segédlelkész-tanító Bartha Géza ev. ref. egyházunk hitigazságainak különösen pedig a feltámadás hitének megtagadásával, tanítványai és az egyháztanács előtt is kinyilatkoztatott e részbeni határozott hitelenséggel van vádolva, — őt az egyháztanács ezért — tanítói hivatalától végzésileg elmozdítva, fizetését felfüggesztve, mint segédlelkészt egyházmegyei gyűléshez jelenti be.

Egyházmegyei tanácsunk a legnagyobb megütközéssel értesül Bartha Géza segédlelkész-tanító meggondolatlan és hivatalával merő ellentétben álló nyilatkozatairól és hittagadó tényeiről; és bár az egyháztanács azon határozatát, mely szerint tanítói hivatalától elmozdítja és fizetését felfüggeszti, mint illetéktelen hatósági intézkedést — feloldja: de a nagy horderejű vád lényegét tekintve, nevezett segédlelkész-tanítót mind az iskolától, mind a szószéktől eltiltja, mindkét hivatalától felfüggeszti, és ellene a fegyelmi vizsgálatot elrendeli, megbizván Gulyás Lajos és Lajos György tanácsbíró urakat, hogy a vizsgálatot haladéktalanul megtartva, annak jegyzőkönyvét további intézkedés végett az esperesi hivatalhoz minél előbb terjesszék be.

130. sz. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésével:

Balogh István, Gergely Károly, Böszörményi Sándor
és Tóth Dániel urak bizattak meg.

Ezek után esperes ur elismerését fejezve ki a gyűlés tagjainak
ily szorgos munkaidőben tanusított megjelenésükért, áldó szavaival
a közgyűlést bezárja.

A 86 - 88, 95—106, 111—130. számokat jegyzette Soltész
János egyházi főjegyző.

A 89—94 és 107 - 110. számokat jegyzette Szél György
egyh. aljegyző.

Ezen jegyzőkönyv 86—130 számai általunk mai alantirt napon
hitelesítették.

Kelt Pettyénben, aug. 9-én 1885.

Balogh István, Tóth Dániel, id. Böszörményi Sándor.
m. k. egyhm. tanácsbíró. lelkesz.

TÁRGYMUTATÓ.

86. sz. Világi elnök helyettesítettik.
87. sz. Egyházmegyei tanácsbíróvá Gergely Károly választott.
88. sz. Országos közalap segélyeért folyamodók.
89. sz. Rendkívüli esetekre fentartott államsegélyt kérők.
90. sz. Ref. segélyegylethez folyamodó.
91. sz. Rendes államsegélyt kérők.
92. sz. Ezután a költségvetést be nem küldő egyházi előjárók birság alá esnek.
93. sz. Közalapra 1884-ről 932 frt 35 kr gyűlt be.
94. sz. Józsefházán a közalap adóját karhatalommal kell behajtani.
95. sz. Lengyel András lelkész Egriben segédlelkészül Magas Eleket vette. Sárközujlak, Lázári, Garbolez, Uszka tanítókat hoztak.
96. sz. A lázári egyház előjárósága ellen fegyelmi eljárás indítandó.
97. sz. Csonka József, Zágonyi György, Török László tanítók oklevél szerzésre időhaladékokat nyernek.
98. sz. Szabó József szatmárhegyi volt gondnok békés leszámolása igazolandó.
99. sz. A színérváraljai főgondnok az egyházmegyei 92/884. számú végzését fellebbezéséhez csatolja.
100. sz. A kis-paládi presbyterium „nem“-mel szavazott tagjai 2—2 frt birságot 30 nap alatt fizessenek.
101. sz. A kis-hodosi lelkész ügyét esperes ur intézze el.
102. sz. Az udvarii egyház telek eladásához az egyházi közgyűlés határozata csatoltatik.
103. sz. Az egyházkerületi v. tanácsbíróra nem szavazott egyházak 2—2 frtot 24. nap alatt fizessenek.
104. sz. A missio ügyben egyházmegyénkből jelentés tétessék.
105. sz. A „vasárnap“ ügyben küldöttség adjon véleményt.
106. sz. Az aranyos-megyesi egyház iskolájának államivá tétele.
107. sz. Konfirmationális emléklapokat a Hornyánszkynál lehet kapni.
108. sz. A Józsefházai „Meghatalmazás“ készítői komolyan megdorgátnak.
109. sz. Nagy Elek indítványai nem fogadtatnak el.
110. sz. A rozsályi lelkészi fizetés egy pontjának változtatását küldöttség eszközli.
111. sz. Szabó Albert interpellatioja rosszalással fogadtatik.
112. sz. kis-hodosi lelkész trágya hordási ügyét esperes ur intézze el.
113. sz. A felső-bányai egyház a Bartha-féle hagyaték eladási szerződéseit beterjeszti.
114. sz. A mikolai lelkészi fizetés ellen kérelmezők elutasíttatnak.
115. sz. Andorkó István udvarii tanító oklevél szerzésre időhaladékokat nyer.
116. sz. Füzesy István batizi tanítóra a 39/885. számú végzés nem értendő.
117. sz. Andorkó I. tanító panasza a patóházai egyháznak feleletre kiadatik.
118. sz. A sárközujlaki egyház birtokvásárlása helyben hagyatik.
119. sz. Ladányi Lajosné kérelmére a hátralék buza köblének ára 7 frtban megállapíttatik.
120. sz. A józsefházai tanító erdő alap kamatját pontosabban és két részletben kapja.
121. sz. Az apátii lelkész-tanító fizetésének kivetése helyeseltetik.
122. sz. Andorkó S. tanító követelése a tisztaberki egyháznak kiadatik válaszra.
123. sz. Az egyházmegyei könyvtárnok 1884-ki számadása helyben hagyatik.

124. sz. Az egyházmegyei pénztárnok 1884-iki számadása helyeseltetik.
125. sz. Az egyházmegyei pénztár részére adósok ellen végrehajtás kérendő.
126. sz. A pettyéni lelkészi és tanítói díjlevelek megerősítettnek.
127. sz. A józsefházai lelkész az ellene ujabbban emelt vádak alól felmentetik,
vádlok megrovatnak.
128. sz. A józsefházai lelkész kicserélése esperes urra bizatik.
129. sz. A felső-bányai segédlelkész-tanító Bartha Géza, hivatalától felfüggesz-
tetik, ellene vizsgálat rendeltetik.
130. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésére küldöttség neveztetik ki.

